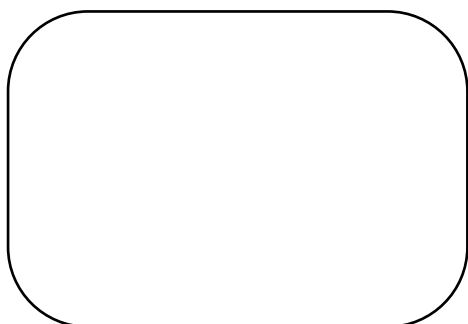

سازمان صنایع کوچک و شرکتهای صنعتی ایران

دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان

مهر اعتبار

صفحه 1 از 16	دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان	 سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی جمهوری اسلامی ایران مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شرکتهای صنعتی اتان البرز
	ویرایش (۰)	

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲	۱- هدف
۲	۲- دامنه کاربرد
۲	۳- مسئولیت‌ها
۳	۴- تعاریف
۵	۵- مقدمه
۵	۶- الزامات کلی
۶	۷- آمادگی جسمانی
۷	۸- ارزیابی پزشکی
۸	۹- دانش و مهارت آتش نشانان
۸	۹-۱- دانش و مهارت‌های لازم برای آتش نشان
۱۰	۹-۲- دانش و مهارت‌های لازم برای رانندگان خودروهای آتش نشانی
۱۱	۹-۳- دانش و مهارت‌های لازم برای افسر آتش نشان/فرمانده حادثه
۱۲	۱۰- آموزش‌های موردنیاز آتش نشانان
۱۵	۱۱- منابع
	۱۲- پیوست ۱: سرفصل دوره‌های آموزشی آتش نشانان. Error! Bookmark not defined.
۱۵	۱۳- پیوست ۲: شناسنامه سلامت و آموزش نیروهای آتش نشانی

صفحه 2 از 16	دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان	 سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شهرک‌های صنعتی استان البرز
	ویرایش (۰)	

۱- هدف

هدف از این دستورالعمل ارائه مجموعه الزامات جهت تعیین صلاحیت آتش نشانان صنعتی می‌باشد. الزامات ارائه شده در پنج بخش اصلی زیر می‌باشد:

- الزامات کلی
- شرایط آمادگی جسمانی
- شرایط پزشکی
- دانش و مهارت آتش نشانان
- آموزش مورد نیاز آتش نشانان (آموزش‌های بدو استخدام و دوره‌ای)

۲- دامنه کاربرد

دامنه کاربرد این دستورالعمل سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی بوده و برای کلیه شرکت‌های زیرمجموعه سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی، در کلیه مراحل استخدام کارکنان آتش‌نشانی، معاینات بدو استخدام و معاینات دوره‌ای، آموزش‌های بدو استخدام و دوره‌ای، حفظ آمادگی جسمانی برای شغل آتش‌نشانی و تامین، حفظ و ارتقاء دانش و مهارت آتش‌نشانان با توجه به مسئولیت‌ها و اختیارات تعریف شده، لازم‌الاجرا می‌باشد.

۳- مسئولیت‌ها

- مدیر عامل شهرک‌های سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی مسئولیت ابلاغ و نظارت بر حسن اجرای دستورالعمل را بر عهده دارد
- مدیر عامل شرکت شهرک‌های صنعتی استان مسئولیت حصول اطمینان از اجرا و پیاده سازی دستورالعمل در شرکت را بر عهده دارد.
- مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شهرک‌های صنعتی استان مسئول اجرا و پیاده سازی دستورالعمل در شرکت را بر عهده دارد.

صفحه 3 از 16	دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان	 سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی جمهوری اسلامی ایران مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شرکتهای صنعتی اتان البرز
	ویرایش (۰)	

۴- تعاریف

- **آتش نشان صنعتی:** فردی که حداقل الزامات عملکرد شغلی تعریف شده در این استاندارد را برآورده کرده و در زمینه آتش نشانی آموزشی دیده و مهارت لازم را کسب کرده است.
- **الزامات عملکرد شغلی:** الزاماتی که وظیفه شغلی خاص را توصیف، موارد لازم برای تکمیل آن کار را فهرست و نتایج قابل اندازه گیری یا قابل مشاهده و حوزه های ارزیابی را برای آن وظیفه خاص تعریف می کند.
- **ایستگاه آتش نشانی صنعتی:** تشکیلاتی که اطفاء حریق، امداد و نجات و فعالیت های مرتبط با آن را در صنعت انجام می دهد.
- **آتش نشان:** فردی که دانش و مهارت و الزامات عملکرد شغلی تعریف شده در این دستورالعمل برای آتش نشان را برآورده می کند.
- **راننده خودرو آتش نشانی:** آتش نشانی که الزامات عملکرد شغلی تعریف شده در این دستورالعمل برای رانندگی خودرو آتش نشانی را برآورده می کند.
- **افسر آتش نشانی/فرمانده حادثه:** آتش نشان در سطح سرپرستی که الزامات عملکرد شغلی مشخص شده در این دستورالعمل برای افسر آتش نشان/فرمانده حادثه را برآورده می کند.
- **پزشک متخصص صلاحیت دار:** یک پزشک دارای مجوز یا سایر متخصصین مراقبت های بهداشتی دارای مجوز که واجد شرایط ارائه تخصص حرفه ای در زمینه های ایمنی و بهداشت شغلی مرتبط با فعالیت های پاسخ اضطراری باشد.
- **تناسب پزشکی:** نداشتن محدودیت های پزشکی شناخته شده ای که در فرآیند تصمیم گیری و عملیات فرد اختلال ایجاد کند یا در شرایط مواجهه با محیط استرس زا، ایمنی خود فرد یا اطرافیان او را تحت تاثیر قرار دهد. تناسب پزشکی فرد توسط پزشک متخصص صلاحیت دار تعیین می شود.
- **تناسب جسمانی / فیزیکی:** همانطور که توسط یک متخصص صلاحیت دار مشخص می شود، عبارتست از نداشتن محدودیت های فیزیکی یا پزشکی شناخته شده ای که در عملکرد بلند کردن و کشیدن اجسام سنگین، استفاده از دستگاه تنفس مستقل (SCBA) یا انجام سایر فعالیت ها تداخل ایجاد کند.
- **دانش لازم:** دانش اساسی که فرد برای انجام یک کار خاص در شغل آتش نشانی باید داشته باشد.
- **مهارت:** مهارت های ضروری که فرد برای انجام یک کار خاص در شغل آتش نشانی باید داشته باشد.

صفحه 4 از 16	دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان	 سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شرکتهای صنعتی استان البرز
	ویرایش (۰)	

- **آموزش:** فرآیند دستیابی به مهارت از طریق کارگاه‌های تئوری و تمرین عملی در بهره برداری از تجهیزات و سیستم‌هایی که انتظار می‌رود در انجام وظایف محول شده به فرد مورد استفاده قرار گیرند.
- **صلاحیت:** برآورده نمودن الزامات عملکرد شغلی (تناسب جسمانی، پزشکی، دانش و مهارت و آموزش) موجود در این دستورالعمل.

صفحه 5 از 16	دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان	 سازمان سنجش کادک شرکت خدمات پزشکی ایران مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شرکتهای صنعتی استان البرز
	ویرایش (۰)	

۵- مقدمه

یک آتش نشان باید برای انجام عملیات در حوادث آتش سوزی و شرایط اضطراری که مستلزم فعالیت فیزیکی قابل توجهی است از نظر جسمی، روانی، سطح دانش و مهارت مناسب باشد. آتش نشان باید شجاع و در عین حال آرام بوده و در انجام وظایف باید صبور باشد. آتش نشان باید مبتکر بوده و اراده‌ای برای ادامه راه طولانی داشته باشد. وظیفه آتش نشان را می‌توان اولاً حفظ جان افراد، ثانیاً جلوگیری از تخریب اموال و ثالثاً ارائه خدمات انسان دوستانه خلاصه کرد. آتش نشان باید تلاش کند تا جایی که ممکن است تجهیزات و فرایندها را بیاموزد، به طوری که اگر در واحدها و اماکن به آتش سوزی و شرایط اضطراری فراخوانده شد، از شرایطی که خواهد داشت و اقدامات احتیاطی که باید انجام دهد، آگاه باشد.

انتخاب، آموزش، هدایت و استخدام کارکنان آتش نشانی از فعالیت‌های اصلی شرکت است. اگر این کارکردهای کارکنان به درستی انجام شود، روش‌های پیشگیری از آتش سوزی و اطفاء حریق را می‌توان به خوبی هدایت کرد، اما بدون انتخاب صحیح و آموزش کافی، تلاش‌های حفاظت از آتش احتمالاً ناکارآمد خواهد بود. آتش نشان باید از نظر سلامت و آمادگی جسمانی در شرایط خوبی باشد چون هر آتش نشان باید از نظر فیزیکی توانایی تحمل کار سخت اطفاء حریق را در طی چندین سال داشته باشد.

از این رو باید با به کارگیری الزامات ارائه شده در این دستورالعمل اطمینان حاصل شود که شرایط پزشکی و شرایط قبل از استخدام، معاینات پزشکی سالانه، آمادگی جسمانی، آموزش‌های تخصصی، دانش و مهارت آتش نشانان مطابق با حداقل الزامات ارائه شده در این سند می‌باشد و آنها صلاحیت فعالیت در شغل آتش نشانی را دارند.

۶- الزامات کلی

۶-۱) متقاضیان استخدام در شغل آتش نشانی باید دارای قد و وزن مناسب باشند. حداقل قد داوطلبان آتش نشانی باید ۱۷۰ سانتی متر و حداقل وزن ۷۰ کیلوگرم باشند. همچنین از نظر شاخص توده بدنی (BMI)^۱، نرمال باشند.

¹ Body mass index

صفحه 6 از 16	دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان	 سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی جمهوری اسلامی ایران مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شرکت های صنعتی استان البرز
	ویرایش (۰)	

۲-۶) حداقل مدرک تحصیلی مورد قبول متقاضیان آتش نشانی دیپلم می باشد.

تبصره: برای استخدام ردیف شغلی راننده آتش نشان، دارا بودن گواهینامه پایه ۱ بر شرط حداقل مدرک تحصیلی ارجحیت دارد.

۳-۶) پیشینه کامل هر متقاضی از نقطه نظر سوء پیشینه باید مورد بررسی قرار گیرد.

۴-۶) خلق و خو و ویژگی های روانی متقاضیان باید به صورت خاص مورد توجه قرار گیرد (مطابق پیوست ۲- شناسنامه سلامت و آموزش نیروهای آتش نشانی).

۵-۶) متقاضیان از نظر عدم اعتیاد به مواد مخدر باید بررسی شوند.

۷- آمادگی جسمانی

۷-۱) متقاضیانی که به عنوان آتش نشان به کار گرفته می شوند، بعد از ارزیابی و تأیید از نظر پزشکی (مطابق با بند ۸ این دستورالعمل)، باید از نظر فیزیکی و جسمانی مورد ارزیابی قرار گیرند تا اطمینان حاصل شود که آنها به انجام وظایفی که ممکن است در مواقع حوادث و اضطراری به آنها محول شود، توانمند هستند.

۷-۲) آتش نشان باید از نظر فیزیکی توانایی تحمل کار سخت اطفا حریق در طی چندین سال (مدت اشتغال) را داشته باشد.

۷-۳) آمادگی جسمانی آتش نشانان باید بر اساس شرایط و آزمون های ارائه شده در جدول ۱ مورد ارزیابی قرار گیرد و افرادی که بهترین نتایج را در آزمون ها مطابق با جدول نورم ارائه شده در پیوست ۲ (شناسنامه سلامت و آموزش نیروهای آتش نشانی) کسب می نمایند انتخاب شوند.

جدول ۱ - آزمون آمادگی جسمانی آتش نشانان

(۱) پرش طول (۲) دوی ۹*۴ متر (۳) دوی ۴۵ متر (۴) دوی ۵۴۰ متر (۵) درازنشست (۶) بارفیکس یا کشش از میله (۷) تست انعطاف تنه به جلو	تست های عمومی
(۱) حمل دو عدد خاموش کننده آتش ۶ کیلوگرمی در طی مسیر ۲×۵۰ متر	تست های تخصصی و عملی

صفحه 7 از 16	دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان	 سازمان سوانح کویک شرکت صنعتی پارس مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شرکتهای صنعتی استان البرز
	ویرایش (۰)	

۲) تست قدرت بالاتنه با استفاده از دستگاه پارالل

۴-۷) آتش نشانان باید با انجام ورزش به صورت منظم و مداوم، آمادگی جسمانی خود را در طول اشتغال حفظ نمایند.

۸- ارزیابی پزشکی

۸-۱) در زمان استخدام آتش نشان جدید، باید بر اساس دستورالعمل معاینات بدو استخدام (معاینات طب کار) سازمان تامین اجتماعی، معاینات پزشکی بر روی آنها انجام شود. در صورتی که در ارزیابی بدو استخدام، هرگونه بیماری که باعث ایجاد محدودیت یا عدم تناسب با شغل آتش نشانی است یافت شود، لازم است با تأیید کمیته برگزاری آزمون، داوطلب از لیست حذف شده و جایگزین آن از سایر متقاضیان براساس بالاترین امتیاز آزمون عملی تعیین گردد.

معاینات پزشکی حداقل باید شامل موارد زیر باشد:

- تست بینایی، شنوایی سنجی، اسپیرومتری، آزمایش خون و ادرار و تناسب قد و وزن.
- تست عدم اعتیاد به مواد مخدر (طبق آزمایشهای تخصصی تست اعتیاد).
- تست تشخیص روانی شامل: عدم ترس از ارتفاع، عدم ترس از خون و عدم اختلالات روانی.

نتایج معاینات پزشکی باید در فرم پیوست ۲ (شناسنامه سلامت و آموزش نیروهای آتش نشانی) ثبت می گردد.

۸-۲) نباید به افراد مبتلا به بیماری قلبی شناخته شده، صرع یا آمفیژم اجازه شرکت در فعالیت‌های اضطراری آتش نشانی داده شود مگر اینکه گواهی پزشکی مبنی بر آمادگی برای شرکت در چنین فعالیت‌هایی ارائه شود.

۸-۳) آتش نشانان باید سالیانه توسط پزشک صنعتی متخصص از نظر پزشکی و جسمانی معاینه شوند و معاینات اشاره شده در پرونده معاینات شغلی آتش نشانان از جمله ادیومتری، اپتومتری و اسپیرومتری باید به صورت دوره‌ای انجام شود.

۸-۴) آتش نشانان باید تشویق شوند تا وضعیت فیزیکی و جسمانی خود را به خوبی حفظ کنند و هرگونه تغییر در آمادگی جسمانی و پزشکی خود را که می‌تواند عملکرد آنها را به عنوان یک آتش نشان مختل کند، گزارش دهند.

صفحه 8 از 16	دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان	 سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی جمهوری اسلامی ایران مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شرکتهای صنعتی استان البرز
	ویرایش (۰)	

۹- دانش و مهارت آتش نشانان

۹-۱- دانش و مهارت‌های لازم برای آتش نشان

حداقل دانش و مهارت مورد نیاز برای آتش نشان عبارتند از:

- توانایی پوشیدن و درآوردن لباس‌های حفاظت فردی در سریعترین زمان ممکن
- توانایی کار با تجهیزات ارتباطی آتش‌نشانی، دریافت پیام، ثبت اطلاعات و انتقال پیام
- توانایی کنترل تنفس، تعویض سیلندرهای هوای SCBA، استفاده از SCBA برای خروج از گذرگاه‌های محدود، شروع و تکمیل روش‌های اضطراری در صورت خرابی SCBA یا تخلیه هوا
- آشنایی با انواع مختلف حریق در شهرک صنعتی و نحوه اطفای آنها
- آشنایی با حریق نوع A، انواع خطوط حمله و جریان‌های آب مناسب برای حمله به مواد انباشته. عوامل خاموش کننده مختلف و تأثیر آنها بر پیکربندی مواد مختلف. روش‌های کاربرد آب برای خنک کردن و اطفاء حریق؛ خطراتی مانند قرار گرفتن در معرض مواد سمی یا خطرناک مرتبط با آتش سوزی انبار و کانتینر؛ علائم آشکار منشاء و علت حریق؛ و تکنیک‌های حفاظت از حریق
- آشنایی با راهبری سیستم‌های اطفای حریق
- توانایی حمل و نقل و کارکرد ابزارها و تجهیزات تهویه و نردبان‌ها
- اتصال و قرار دادن هوز آتش‌نشانی برای عملیات از قبل تعیین شده، استقرار مخازن آب قابل حمل و همچنین تجهیزات لازم برای انتقال آب بین آنها و کشیدن هوز از آنها، اتصال هوز به یک هیدرانت و باز و بست کردن آن
- توانایی کار با کپسول‌های آتش‌نشانی قابل حمل، نزدیک شدن به آتش با کپسول‌های آتش‌نشانی قابل حمل، انتخاب یک خاموش کننده مناسب بر اساس اندازه و نوع آتش و حمل ایمن کپسول‌های آتش‌نشانی قابل حمل.
- توانایی کار به عنوان یک عضو تیم در شرایط مبهم بینایی، مکان یابی و پیروی از یک دستورالعمل، حفظ اکسیژن، و ارزیابی مناطق برای خطرات و شناسایی یک پناهگاه ایمن.
- توانایی حمل و نقل و کار با ابزارهای دستی و برقی
- توانایی راه‌اندازی منبع تغذیه و تجهیزات روشنایی، استقرار سیم‌ها و کانکتورها و مکان یابی چراغ‌ها برای روشنایی خوب
- توانایی تعیین تهدیدات مواجهه بر اساس پتانسیل گسترش آتش و محافظت از قرار گرفتن در معرض حریق

صفحه 9 از 16	دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان	 سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی جمهوری اسلامی ایران مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شرکتهای صنعتی استان البرز
	ویرایش (۰)	

- توانایی تمیز کردن انواع هوز، راه اندازی تجهیزات شستشو و خشک کردن هوز؛ تعیین هوزهای معیوب
- توانایی فعالیت در یک نقش تعیین شده در یک سیستم مدیریت حادثه.
- کار با کامپیوتر یا سایر تجهیزات لازم برای تکمیل گزارش‌ها.
- آشنایی با نحوه کنترل حریق نوع B، روش‌هایی که فوم از یک خطر جلوگیری یا آن را کنترل می‌کند. اصولی که بر اساس آن فوم تولید می‌شود. علل تولید فوم ضعیف و اقدامات اصلاحی؛ تفاوت بین سوخت‌های هیدروکربنی و حلال قطبی و کنسانتره‌هایی که روی هر کدام کار می‌کنند. ویژگی‌ها، کاربردها و محدودیت‌های فوم‌های آتش‌نشانی؛ مزایا و معایب استفاده از نازل‌های مه در مقابل نازل‌های فوم برای کاربرد فوم؛ تکنیک‌های کاربرد جریان فوم؛ خطرات مرتبط با استفاده از فوم؛ و روش‌هایی برای کاهش یا اجتناب از خطرات.
- توانایی تهیه منبع کنسانتره فوم برای استفاده، مونتاژ اجزای جریان فوم، تسلط بر تکنیک‌های مختلف کاربرد فوم، و نزدیک شدن و عقب نشینی از نشت به عنوان بخشی از یک تیم هماهنگ.
- توانایی جمع‌آوری یک تیم، انتخاب تکنیک‌های حمله برای سطوح مختلف آتش سوزی، ارزیابی و پیش بینی رشد و توسعه آتش
- آشنایی با آتش سوزی سیلندر گاز قابل اشتعال، مشخصات گازهای قابل اشتعال تحت فشار، عناصر سیلندر گاز، اثرات حرارت و فشار بر روی سیلندرها، بسته، علائم و اثرات انفجار مایع در حال جوش (BLEVE)، روش‌های شناسایی محتویات، نحوه شناسایی پناهگاه‌های امن قبل از نزدیک شدن به آتش سوزی سیلندرها، گاز قابل اشتعال، در صورت خاموش شدن زود هنگام آتش چه باید کرد، انواع شیرها و عملکرد آنها، اقدامات جایگزین مرتبط با خطرات مختلف، و زمان عقب نشینی.
- توانایی شناسایی و ارزیابی انواع مختلف ابزارهای نجات، ایجاد موانع عمومی، و کمک به تیم‌های نجات به عنوان عضوی از تیم در صورت تعیین.
- آشنایی با نحوه بازدید تجهیزات ایمنی و آتش نشانی در شهرک
- آشنایی با نحوه تعمیر و نگهداری تجهیزات ایمنی و آتش نشانی
- روش‌های اجرایی و دستورالعمل‌ها، علل رایج آتش سوزی و پیشگیری از آنها، اهمیت بررسی ایمنی آتش‌نشانی و برنامه‌های آموزش عمومی آتش‌نشانی

صفحه 10 از 16	دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان	 سازمان سوانح کوهستان شرکت شهرک صنعتی تبریز مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شهرک های صنعتی استان البرز
	ویرایش (۰)	

۹-۲- دانش و مهارت های لازم برای رانندگان خودروهای آتش نشانی

آتش نشانانی که به عنوان راننده/اپراتور دستگاه آتش نشانی فعالیت می کنند باید علاوه بر دانش و مهارتی که برای آتش نشان در مرحله قبل ارائه شد، الزامات عملکرد شغلی تعریف شده در این بخش را نیز برآورده کند:

- توانایی انجام تست های معمول، بازرسی ها و عملکردهای سرویس بر روی سیستم ها و اجزای مشخص شده در لیست زیر، با توجه به خودروی آتش نشانی، مشخصات سازنده آن، سیاست ها و رویه های مربوط به شرکت، به طوری که عملیات اجرایی وضعیت خودرو تایید شود:

- باتری (ها)

- سیستم ترمز

- سیستم خنک کننده

- سیستم برق

- سوخت

- سیالات هیدرولیک

- روغن

- لاستیک

- سیستم فرمان

- کمربند

- ابزار، لوازم و تجهیزات اطفای حریق

- آشنایی با آزمون های معمول، بازرسی ها و عملکردهای سرویس دهی، فرم های نگهداری و بازرسی تجهیزات آتش نشانی

- توانایی تشخیص مشکلات تجهیزات و خودروهای آتش نشانی و اصلاح هر گونه نقصی که طبق سیاست ها و رویه ها ذکر شده است.

- آشنایی با رانندگی ایمن، اثر تلاطم مایع بر ایمنی و پایداری خودرو، واکنش ترمز و عوامل بار، اثرات مرکز ثقل بالا بر پتانسیل واژگونی خودرو، واکنش های عمومی فرمان، سرعت و نیروی گریز از مرکز، قوانین و مقررات قابل اجرا؛ اصول اجتناب از لغزش، رانندگی در شب، تعویض، و الگوهای دنده. قاطع ها، گذرگاه ها، و پل ها؛ محدودیت وزن و ارتفاع برای هر دو جاده و پل، شناسایی و بهره برداری از گیج های خودرو؛ و محدودیت های عملیاتی.

- آشنایی با حفظ فاصله ایمن با توجه به شرایط جاده، آب و هوا و ترافیک، کنترل وسیله نقلیه در حین شتاب، کاهش سرعت و چرخش.

صفحه 11 از 16	دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان	 سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی جمهوری اسلامی ایران مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شرکتهای صنعتی استان البرز
	ویرایش (۰)	

- آشنایی با ابعاد خودرو، مشخصات چرخش، اثرات نوسان مایع بر پایداری خودرو و اصول کارکرد ایمن خودرو.

۹-۳- دانش و مهارت‌های لازم برای افسر آتش نشان/فرمانده حادثه

حداقل دانش و مهارت‌های مورد نیاز برای برآورده کردن الزامات افسر آتش نشان/فرمانده حادثه عبارتند از:

- توانایی مدیریت ایستگاه آتش نشانی
- توانایی فرماندهی و کنترل تیم‌ها در واکنش به شرایط اضطراری و صحنه حادثه
- توانایی تدوین و اجرای طرح مقابله با شرایط اضطراری و برگزاری مانورهای دوره‌ای
- آشنایی با خطرات آتش سوزی و ایمنی
- آشنایی با سیستم‌های علامت گذاری و شناسایی مواد خطرناک
- آشنایی با رفتار آتش سوزی
- آشنایی با سیستم‌ها و روش‌های اطفاء
- توانایی هدایت برنامه‌های بازرسی و آزمایشی تجهیزات ایمنی و آتش‌نشانی و رفع نواقص آن‌ها
- توانایی برنامه ریزی جهت حفظ و نگهداری وسایل اطفاء حریق ثابت و سیار و حصول اطمینان از آماده به کار بودن آن‌ها
- آشنایی با کدهای مربوطه و استانداردها
- توانایی تجزیه و تحلیل یک صحنه اضطراری
- امکان فعال کردن طرح اضطراری محلی و فراخوانی نیروهای کمکی
- قابلیت تخصیص منابع
- توانایی برقراری ارتباط شفاهی
- توانایی مدیریت اجرای برنامه آموزش آتش نشانان و کنترل آمادگی آن‌ها
- قابلیت پیاده سازی سیستم مدیریت حوادث
- توانایی ارزیابی مهارت‌ها
- توانایی مدیریت ایمنی صحنه
- امکان گزارش نویسی و بررسی حوادث

صفحه 12 از 16	دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان	 سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی جمهوری اسلامی ایران مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شرکتهای صنعتی استان البرز
	ویرایش (۰)	

۱۰- آموزش‌های مورد نیاز آتش نشانان

۱۰-۱) باید برای همه اعضای گروه آتش‌نشانی، دوره‌های آموزشی تخصصی ارائه شده در جدول ۲ طبق زمانبندی ارائه شده برگزار شود و شناسنامه آموزشی برای آنها تشکیل گردد.

۱۰-۲) آموزش‌های ارائه شده برای بدو استخدام در جدول ۲ باید حداکثر تا دو سال اول استخدام برگزار شوند.

تبصره: دوره‌هایی که فراوانی برگزاری آنها «یک بار» در طول کل دوره فعالیت آتش نشانان می‌باشد در صورت گذراندن آن دوره توسط آتش نشانان در سمت‌های شغلی پایین‌تر، نیازی به گذراندن مجدد آن دوره نمی‌باشد.

۱۰-۳) شرکت شهرک‌های صنعتی باید اطمینان حاصل کند که همه کارکنان به اندازه کافی آموزش دیده‌اند تا به حادثه یا شرایط اضطراری که به آنها محول می‌شود پاسخ دهند.

۱۰-۴) دوره‌های آموزشی باید متناسب با سرفصل‌های ارائه شده برای هر دوره در پیوست این دستورالعمل برگزار شوند و در فرم پیوست ۲ (شناسنامه سلامت و آموزش نیروهای آتش‌نشانی) ثبت گردد.

جدول ۲ - تناوب آموزش آتش نشانان

ردیف	عنوان	کد دوره	تناوب آموزش		
			آتش نشان	راننده آتش نشان	افسر آتش نشان / فرمانده حادثه
۱	مبانی و رفتار حریق	C1	۱ بار	۱ بار	۱ بار
۲	ارزیابی ریسک حریق	C2	۱ بار	۱ بار	۱ بار
۳	اصول پیشگیری بروز و گسترش حریق	C3	۱ بار	۱ بار	۱ بار
۴	ایمنی حریق	C4	۱ بار	۱ بار	۱ بار
۵	مواد اطفای حریق	C5	۳ سال یکبار	۳ سال یکبار	۳ سال یکبار
۶	تجهیزات اطفای حریق	C6	۳ سال یکبار	۳ سال یکبار	۳ سال یکبار
۷	تجهیزات و ابزارآلات آتش‌نشانی	C7	۱ بار	۱ بار	۱ بار
۸	آبرسانی در عملیات اطفای حریق	C8	۱ بار	۱ بار	۱ بار
۹	پمپ و هیدرولیک آتش‌نشانی	C9	۱ بار	۱ بار	۱ بار

صفحه 13 از 16	دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان	 سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی جمهوری اسلامی ایران مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شرکتهای صنعتی استان البرز
	ویرایش (۰)	

تناوب آموزش			کد دوره	عنوان	ردیف
افسر آتش نشان / فرمانده حادثه	راننده آتش نشان	آتش نشان			
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C10	ارتباطات	۱۰
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C11	استانداردهای ملی و بین‌المللی مرتبط با حریق	۱۱
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C12	آشنایی با استاندارد NFPA 1001	۱۲
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C13	انواع شیرهای آتش‌نشانی و کاربرد آنها	۱۳
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C14	سیستم‌های اعلان حریق	۱۴
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C15	کپسول‌های آتش‌نشانی قابل حمل	۱۵
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C16	کف و کف‌سازی در آتش‌نشانی	۱۶
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C17	تکنیک‌های تهویه و تخلیه در آتش‌نشانی	۱۷
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C18	لباس و تجهیزات حفاظت فردی	۱۸
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C19	حفاظت تنفسی	۱۹
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C20	ایمنی برق و ابزارهای برقی	۲۰
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C21	طناب‌ها و گره‌ها	۲۱
۳ سال یکبار	۳ سال یکبار	۳ سال یکبار	C22	عملیات پاسخ به مواد خطرناک (HAZMAT)	۲۲
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C23	کنترل بیماری‌های عفونی	۲۳
۱ بار	۱ بار	۳ سال یکبار	C24	آموزش کمک‌های اولیه	۲۴
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C25	خطرات سیلندرهای تحت فشار	۲۵
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C26	ایمنی در فضای محصور	۲۶
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C27	ایمنی در انبارهای کالا	۲۷
۱ بار	۲ سال یکبار	۱ بار	C28	آشنایی با خودروهای آتش‌نشانی	۲۸
۱ بار	۲ سال یکبار	۱ بار	C29	رانندگی خودرو خدمات آتش‌نشانی	۲۹
۱ بار	۲ سال یکبار	۱ بار	C30	تعمیر و نگهداری و تست خودروهای آتش‌نشانی	۳۰

صفحه 14 از 16	دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان	 سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی جمهوری اسلامی ایران مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شرکتهای صنعتی استان البرز
	ویرایش (۰)	

تناوب آموزش			کد دوره	عنوان	ردیف
افسر آتش نشان / فرمانده حادثه	راننده آتش نشان	آتش نشان			
۱ بار	۲ سال یکبار	۱ بار	C31	عملیات با خودرو آتش نشانی	۳۱
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C32	سلامت روان آتش نشان	۳۲
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C33	مقامت سازه ساختمان در برابر حریق	۳۳
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C34	نردبان‌ها و نحوه کارکرد آنها	۳۴
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C35	ایمنی کار در ارتفاع	۳۵
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C36	سلامت و بقای آتش نشان	۳۶
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C37	اصول و مبانی عملیات امداد و نجات	۳۷
۱ بار	۱ بار	۱ بار	368	فرآیند عملیات و رهاسازی از خودرو حادثه دیده	۳۸
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C39	نجات در فضاهای بسته	۳۹
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C40	برنامه‌های تربیت بدنی و آمادگی جسمانی	۴۰
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C41	افسر آتش‌نشانی (آشنایی با NFPA 1021)	۴۱
۳ سال یکبار	۳ سال یکبار	۳ سال یکبار	C42	مدیریت حوادث و شرایط اضطراری	۴۲
۳ سال یکبار	۳ سال یکبار	۳ سال یکبار	C43	فرماندهی تیم عملیاتی	۴۳
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C44	مدیریت انفجار	۴۴
سالانه	سالانه	سالانه	C45	تجزیه و تحلیل و درس آموزی از حوادث	۴۵
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C46	تهیه نقشه‌های خطر (قبل از حادثه)	۴۶
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C47	تعیین عوامل آتش‌سوزی	۴۷
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C48	توانبخشی آتش نشانان	۴۸
۱ بار	۱ بار	۱ بار	C49	مدیریت ایستگاه آتش نشانی	۴۹
			C50	مبانی و روش تدریس در آتش نشانی	۵۰

صفحه 15 از 16	دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان	 سازمان آتش‌نشانی و خدمات ایمنی جمهوری اسلامی ایران مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط زیست و انرژی شرکت شرکتهای صنعتی استان البرز
	ویرایش (۰)	

۱۱- منابع

- [1] NFPA 450 Guide for Emergency Medical Services and Systems
- [2] NFPA 472 Standard for Competence of Responders to Hazardous Materials/Weapons of Mass Destruction Incidents
- [3] NFPA 600 Standard on Industrial Fire Brigades
- [4] NFPA 1001 Standard for Fire Fighter Professional Qualifications
- [5] NFPA 1002 Standard for Fire Apparatus Driver/Operator Professional Qualifications
- [6] NFPA 1006 Standard for Technical Rescuer Professional Qualifications
- [7] NFPA 1021 Standard for Fire Officer Professional Qualifications
- [8] NFPA 1031 Standard for Professional Qualifications for Fire Inspector and Plan Examiner
- [9] NFPA 1041 Standard for Fire and Emergency Services Instructor Professional Qualifications
- [10] NFPA 1072 Standard for Hazardous Materials/Weapons of Mass Destruction Emergency Response Personnel Professional Qualifications
- [11] NFPA 1081 Standard for Industrial Fire Brigade Member Professional Qualifications
- [12] NFPA 1408 Standard on Thermal Imaging Training
- [13] NFPA 1500 Standard on Fire Department Occupational Safety, Health, and Wellness Program
- [14] NFPA 1561 Standard on Emergency Services Incident Management System and Command Safety
- [15] NFPA 1581 Standard on Fire Department Infection Control Program
- [16] NFPA 1582 Standard on Comprehensive Occupational Medical Program for Fire Departments
- [17] NFPA 1710 Standard for the Organization and Deployment of Fire Suppression Operations, Emergency Medical Operations, and Special Operations to the Public by Career Fire Departments
- [18] OSHA 1910.120 Hazardous Materials - Hazardous waste operations and emergency response.
- [19] OSHA 1910.132 Personal Protective Equipment - General requirements.
- [20] OSHA 1910.134 Personal Protective Equipment - Respiratory protection.
- [21] OSHA 1910.146 General Environmental Controls - Permit-required confined spaces.
- [22] OSHA 1910.156 Fire Protection - Fire brigades
- [23] OSHA 1910.1030 Bloodborne pathogens.
- [24] OSHA 1910.1200 Hazard Communication.
- [25] IAFC/IAFF (WFI) The Fire Service Joint Labor Management Wellness-Fitness Initiative
- [26] IPS-C-SF-507 Standard for Training Facilities and Fire Fighters Qualifications
- [27] Illinois Fire Service Institute – Minimum Fire Training Guide

[۲۸] استاندارد مهارت و آموزشی آتش نشان صنعتی، وزارت کار و رفاه اجتماعی-سازمان آموزش فنی حرفه‌ای کشور

[۲۹] دوره‌های آموزشی شهرداری‌ها و سازمان‌های وابسته، سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور

[۳۰] دستورالعمل اجرایی آئین نامه معاینات سلامت شغلی وزارت بهداشت

[۳۱] ماتریس آموزش آتش نشانان اداره کل HSE وزارت نفت

[۳۲] ماتریس آموزشی شرکت ملی گاز

[۳۳] دستورالعمل آزمون عملی و تخصصی داوطلبین استخدام در رشته شغلی آتش نشان (ارزیابی اولیه، ارزیابی آمادگی جسمانی

و معاینات پزشکی) سازمان دهیاری‌ها و شهرداری‌های کشور

[۳۴] دستورالعمل نحوه انجام معاینات پزشکی و صدور صلاحیت پزشکی در آتش نشانان صنعت نفت

صفحه 16 از 16	دستورالعمل اجرایی صلاحیت آتش نشانان	 سازمان سبک‌ساز کادوچک شرمایه‌مندی ایران مدیریت ایمنی، بهداشت، محیط‌زیست و انرژی شرکت شرک‌های صنعتی استان البرز
	ویرایش (۰)	